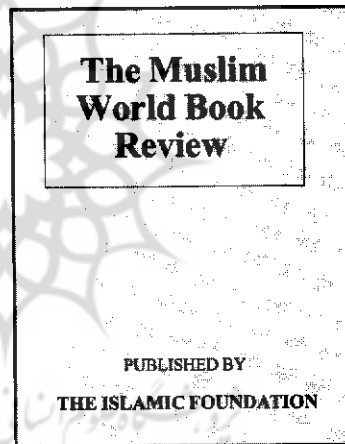

نقد نامه کتاب در جهان اسلام [۱]

The Muslim World Book Review Vol 24, No3, Spring 2004

• الهه شاه حسینی

- ۱- تحقیق منابع اسلامی در موضوع وحی - قرآن و سنت
- ۲- بخش دین واسط (Inter faith) که تمرکز اصلی آن بر ارتباط بین اسلام و دیگر ادیان است.
- ۳- مطالعات اسلامی در اروپا
- ۴- اقتصاد اسلامی
- ۵- نیازهای تحصیلی مسلمانان در غرب
- ۶- تعلیم و تعلم تازه مسلمانان
- ۷- آموزش فرهنگی برای غیرمسلمانی که با مسلمانان کار می‌کنند.
- ۸- بخش تازه مسلمانان که تمرکز آن بر کسانی است که از ادیان دیگر به اسلام گرویده‌اند.
- ۹- بخش انتشارات

این بنیاد تاکنون ۳۰۰ عنوان کتاب در موضوعات قرآن، حدیث، سیره، قانون و فقه، روابط مسیحیان و مسلمانان، اقتصاد اسلامی، منابع آموزش اسلامی به چاپ رسانده است. علاوه بر آن چند نشریه به چاپ می‌رساند که عبارت انداز:

- ۱- نقدنامه کتاب در جهان اسلام (World book Review TheMuslim) که از سال ۱۹۸۰ چاپ می‌شود.
- ۲- نقدنامه اقتصاد اسلامی (Review of Islamic Economics) که از سال ۲۰۰۲ منتشر می‌شود و سعی دارد شاخه‌های توسعه یافته اقتصاد اسلامی را مطرح کند.
- ۳- رویارویی‌ها: مجله چشم‌اندازهای میان فرهنگی (Encounters, Journal of InterCultural Perspectives) در این مجله سعی می‌شود گفتگوهای میان مسلمانان و غیر مسلمانان که به درک متقابل بین دینی بینجامد درج گردد.

مجله *The Muslim World book Review* به سردبیری مناظر احسن^۱ فصلنامه‌ای است که با هدف نقد و بررسی نظریات مسلمانان در موضوع کتاب و مقاله درباره اسلام و مسائل مسلمانان هر سال در پاییز، زمستان، بهار و تابستان منتشر می‌شود. در این مجله معرفی کتاب‌ها در نه بخش طبقه‌بندی شده است: مقاله بررسی کتاب؛ اندیشه اسلامی و منابع آن؛ دنیای اسلام معاصر؛ اسلام در جنوب آسیا؛ اسلام در غرب؛ شرق‌شناسی؛ معرفی‌های کوتاه؛ نامه‌های رسیده؛ کتاب‌های رسیده.

این مجله از سوی بنیاد اسلامی (The Islamic Foundation) منتشر می‌شود. بنیاد اسلامی در ۱۹۷۳ در شهر لایسستر^۲ انگلستان با هدف آشنایی مسلمانان و غیر مسلمانان با مسائل اسلامی و آثار این حوزه در دو اتاق کوچک تأسیس شد. این بنیاد تا ۱۹۷۶ به مرکز بزرگی برای تحصیلات، آموزش، تحقیق و نشر کتاب‌های اسلامی تبدیل شد. بخش‌های اصلی این بنیاد عبارت انداز:

اسلامی سده بیستم، مانند حسن النبأ، مودودی، سید قطب، آیت الله خمینی (ره)، حسن الترابی و زینب الغزالی را تحلیل می‌کند. وی با یادآوری سخنان آیت الله خمینی (ره) در پاریس درباره حقوق زنان، حق رأی، تحصیلات، کار و نقش فعال اجتماعی زنان، می‌پرسد چرا مودودی با ابتکارات و عقاید تازه خود در موضوع زنان به تفاسیر سنتی بازگشت و بر آنها صحه گذاشت.

بولوک در کتاب بازاندیشی زنان مسلمان و حجاب توضیح می‌دهد که چرا زنان مسلمان حجاب را انتخاب کرده‌اند. وی رهیافتی پدیدارشناختی به مفهوم حجاب باز می‌کند که مبنای آن مصاحبه با زنان مسلمان ساکن در تورنتو از قومیت‌های مختلف است. نویسنده مقاله، سومایا پرنیلا اُئیس^۹، به نقد و بررسی و تحلیل این کتاب‌ها می‌پردازد و می‌گوید: «همه این محققان قربانی سوء دریافت از بیولوژی متفاوت جنسی اند که نقش‌های اجتماعی بر مبنای آن شکل می‌گیرد. حقیقت آن است که زنان در جوامع غربی مورد ظلم‌اند و نمی‌توانند از راه‌هایی که در جوامع اسلامی برای احقاق حق خود دارند، استفاده کنند.»

کتاب دختران ابراهیم: اندیشه فمینیست در یهودیت، مسیحیت و اسلام بیشتر از خواسته‌های زنان مسلمان بحث می‌کند و جهاد اکبر و صیانت نفس را الگوی اسلامی معرفی می‌کند.

وی همچنین موضوعات فمینیستی را در یهودیت و مسیحیت بررسی می‌کند. این کتاب ادامه کتاب بازاندیشی زنان و اسلام است و پرسش‌های مهمی درباره محتوا، سیاق و متن کتاب‌های مقدس ادیان مطرح می‌سازد.

در کتاب ناسازگاری زناشویی، درباره واژه‌های «واضربوهن»، «قانتات» «نُشورُهْن» در سوره نساء آیه ۳۴ بحث می‌شود.

اندیشه اسلامی و منابع آن

۱- مسلمانان ترقی خواه: در موضوع عدالت، جنسیت و کثرت‌گرایی، امید صافی، آکسفورد، ۲۰۰۳ م. ۳۵۱ ص.^{۱۰}
از نظر صافی اصطلاح ترقی خواهی معادل آزادی یا تسامح یا حتی پیشرفت به سمت مدرنیسم نیست، بلکه ترقی خواهی از موضوعات اصلی اسلامی است که مبنای سنتی (Classic) دارد. کتاب به سه بخش اصلی تقسیم شده است: فرضیات و مؤلفه‌های تبیینی، عدالت جنسیت و کثرت‌گرایی. بخش نخست با مقاله ابوالفضل آغاز می‌شود با

در این شماره کتاب ماه دین در نظر دارد مجله *book Review The Muslim World* جلد ۲۴، شماره ۳، بهار ۴-۲ را در مروری اجمالی معرفی کند. و به دلیل اهمیت این مجله به تعاقب شماره‌های بعدی آن معرفی می‌شود.

مقاله بررسی کتاب

محتوا، سیاق و متن: فمینیسم اسلامی پدیده‌ای جدید^۳
این مقاله که در آغاز مجله آمده است پنج کتاب با عناوین زیر را تحلیل می‌کند.

- ۱- ناسازگاری زناشویی: بازیابی تعالی انسان از چشمه سرشار اسلامی؛ نوشته: عبدالحمید، ابوسلیمان، ۲۶ ص، هندون و ریچموند: مؤسسه بین‌المللی اندیشه اسلامی، ۲۰۰۳.^۴
 - ۲- «زنان معتقد» در اسلام: تفاسیر مغفول مردسالارانه از قرآن، اسما بارلاس، ۳۴۵ ص انتشارات دانشگاه تگزاس، ۲۰۰۲.^۵
 - ۳- بازاندیشی زنان مسلمان و حجاب: جدال کلیشه‌های نو و تاریخی، کاترین بولاک، ۲۷۵ ص هندون و ریچموند: مؤسسه بین‌المللی اندیشه اسلامی، ۲۰۰۲.^۶
 - ۴- دختران ابراهیم: اندیشه فمینیستی در یهودیت، مسیحیت و اسلام. ویرایش ایون یازیک حداد و جان اسپوزیتو. ۱۶۲ ص، انتشارات دانشگاه فلوریدا، ۲۰۰۱.^۷
 - ۵- عقیده زنان در سلطه اسلام بنیادگرا. لامیا دروستوم شهاده، ۳۲۲ ص، انتشارات دانشگاه فلوریدا، ۲۰۰۳.^۸
- نویسنده با پیش روداشتن این کتاب‌ها، به تحلیل فمینیسم می‌پردازد. به نظر وی، مسائل تازه درباره جنسیت در دنیای معاصر، محققان زن مسلمان را به تفحص در متون مقدس و تفاسیر جدید از آن برانگیخته است یکی از کتاب‌هایی که با این دیدگاه به بیان مسئله می‌پردازد «زنان معتقد در اسلام» اثر بارلاس است.

وی معتقد است که محققان مرد در اسلام، متون مقدس را به گونه‌ای زن‌گریز استنباط کرده‌اند. از این روز زنان پژوهشگر در صدد پاسخگویی به این شبهه برآمدند. عقیده زنان در سلطه اسلام بنیادگرا، نوشته لامیا دروستوم، مکمل اثر بارلاس است. وی با طرح بحث‌های مقدماتی از متون مقدس در پی پاسخگویی به فرضیه‌ها و تفاسیر بنیادگرایان اسلامی است. لامیا دیدگاه رهبران نهضت‌های

منابع قابل دسترسی در اسلام سنتی راهنمای درون اعتقادی جوامع معاصر غربی است و از تسامح مسلمانان نسبت به جوامع غیرمسلمان دفاع می‌کند. مقاله بعدی از مارشا هرمانسن با عنوان «چگونه جن در بطری است». وی در این مقاله تصویری گرافیکی از شکل جن ارائه می‌کند و می‌گوید که چگونه در رفتار و کنش‌های جوانان مسلمان در نهادها و انجمن‌های دانشجویی ظهور می‌کند. تحلیل مهم هرمانسن تلاش برای رفع بدبینی‌هاست.

تریس نور، در مقاله «پیروزی اسلام چیست؟»، ابراز هویت را در روند گفتگوهای مخالفت برانگیز اجتناب‌ناپذیر می‌داند. وی می‌گوید: چالش‌های ایجاد شده در توسعه گفتگوها بر سر وجوه مشترک و موضوعات جهانی عدالت اجتماعی بهتر از یک‌جانبه‌نگریستن است. مقاله بعدی از احمد مصلی با عنوان «دموکراسی اسلامی و پلورالیسم» است. وی نشان می‌دهد که اسلام چه میزان در ساختار اعتقادی و رفتار سیاسی تأثیرگذار است.

۲- وحی، شهود و برهان در فلسفه ملاصدرا: تحلیلی از الحکمة العرشية: ضیلان موريس، راتلج، ۲۰۰۳، ۲۲۹ ص.^{۱۱}
هدف نویسنده از تدوین این کتاب پذیرش تحلیلی فلسفه حقیقت وحی و تأیید فلسفه نامنسجم و عرفان ملاصدرا نیست، بلکه هدف آزمون انتقادی آن است. اگرچه به عقیده نویسنده، ملاصدرا در نتیجه‌گیری‌های خود موفق بوده است. فصل اول و دوم کتاب پیش زمینه‌های معرفت‌شناسی براهین صدرایی را بررسی می‌کند. فصل سوم گزارش کوتاهی از آثار و زندگی ملاصدرا ارائه می‌دهد.

۳- اسلام و مسیحیت: بار امانت؛ ریچارد فولتس و فردریک دنی و عزیزان بهارالدین، دانشگاه هاروارد ۲۰۰۳، ۵۸۴ ص.^{۱۲}

این کتاب مجموعه ۲۳ مقاله است که ۷ مقاله آن از پژوهشگران زن غیرمسلمان و ۱۹ مقاله از پژوهشگران مسلمان است. در مجموعه این مقالات، دیدگاه اسلام درباره محیط زیست تجزیه و تحلیل شده است. برخی از عناوین مقالات چنین است: «اسلام در طرح توسعه مالزی»؛ «طبیعت فقط برای استفاده ما نیست»؛ «بنیانی برای نظام‌مندی قانون محیط زیست اسلامی»؛ «زندگی جهانی: طبیعت در مثنوی جلال الدین رومی»؛ «فطره: مدلی اسلامی برای همه انسان‌ها و محیط‌ها».

۴- فضای مقدس و جهاد: سیاست، فرهنگ و تاریخ اسلام شیعی؛ یوهان کول، تائوریس، ۲۰۰۲، ۲۵۴ ص.^{۱۳}

این کتاب مجموعه مقالاتی است درباره شیعه امامیه. در این مجموعه سعی شده است از منابع غیرایرانی استفاده شود و تأثیر شیعه

عنوان «معاصر زشت و زشت معاصر: بازگفت زیبایی در اسلام». نویسنده در این مقاله توضیح می‌دهد که توسعه تاریخی اسلام معاصر، ارزش‌های شایسته و زیبایی آن را با مشکل مواجه کرده است، روشنفکران مسلمان باید این ارزش‌ها را به بحث بگذارند و صورت متحدانه اسلامی باز نموده شود. وی می‌گوید: «مسلمانان روشنفکر که نام اسلام را بردوش می‌کشند باید به این سوالات پاسخ گویند که آیا این همان اسلام راستین است؟ آیا می‌تواند اسلام راستین باشد؟ و اسلام چه باید باشد؟».

مقاله بعدی این مجموعه نوشته فرید اسحاق با عنوان «جستجوی اسلام ترقی خواهی بعد از یازدهم سپتامبر» است. نویسنده به نهضت ترقی خواهی مسلمانان که در ۱۹۹۸ پایه گذاشته شد می‌پردازد و بر اهداف این نهضت تأکید می‌کند. به گفته وی اسلام ترقی خواه بخشی از نهضت عدالت اجتماعی در اینجا و اکنون است. نویسنده خواننده را به تقابل سودمندی میان ترقی خواهی و اسلام لیبرال توجه می‌دهد. وی اسلام لیبرال را اسلام بورژوازی معرفی کند و تعالی افرادی که خود را تحت ظلم اقتصادی، سیاسی و شرایط اجتماعی می‌بینند، اسلام ترقی خواه معرفی می‌کند. مقاله بعدی از احمد مصطفی با عنوان «پروژه تمدن در ترقی». جایگاه اسلام در تمدن انسانی را بررسی می‌کند مقاله بعدی از ابراهیم موسی با عنوان «قرض و وظایف اسلام انتقادی» است که نقش روشنفکران مسلمان را بیان می‌کند. تعظم قسام در مقاله «وجود پژوهشگر در اسلام»، در ادامه مقاله ابراهیم موسی، مخمصة پژوهشگران مسلمان را در ایالت متحده و استعداد و تجارب مسلمانان کشورهای دیگر را به خصوص پس از ماجرای یازدهم سپتامبر بررسی می‌کند.

بخش دوم کتاب: «مسلمانان ترقی خواه و عدالت جنسیت» در این بخش چهار مقاله مطرح است، نخستین مقاله از اسکات سراج الحق با عنوان «تنوع جنسیت و اخلاق، موضوع بحث مسلمانان ترقی خواه» است. وی در این مقاله موضوعات مختلف اخلاق جنسی و همچنین دو جنسیتی را به بحث می‌گذارد. سه مقاله بعدی درباره فمینیسم در اسلام است.

بخش سوم کتاب: درباره کثرت‌گرایی دینی است. مقاله اول از آمنه ودود با عنوان «هویت مسلمانان امریکایی» است. در این مقاله ودود نابرابری قدرت میان مسلمانان مهاجر و بومی و همچنین غیرمسلمانان امریکارا، به خصوص در جوامعی که مسلمانان در اقلیت‌اند، بررسی می‌کند. مقاله بعدی از امیرحسین با عنوان «مسلمانان، کثرت‌گرایی و گفتگوی درون اعتقادی» است. در این مقاله توضیح داده می‌شود که

امامیه ایران بر کشورهای شیعه نشین همسایه ایران بررسی گردد. مقالات این مجموعه، از سده شانزدهم میلادی تا امروز را بررسی می‌کند.

۵- قانون و قدرت در دنیای اسلامی، سامی زبیده: تائوریس، ۲۰۰۳، ۲۴۸ ص. ۱۴

در این کتاب نظریات شریعت و روند فقه و تأثیرات اجتماعی و سیاسی آن در جامعه بررسی می‌شود.

۶- رساله لب الباب در سیر و سلوک اولیاب؛ محمد حسین طباطبایی، ترجمه محمد فغفوری، دانشگاه نیویورک، ۲۰۰۳، ۱۴۹ ص. ۱۵

مسعود تاج این کتاب را معرفی کرده است. وی در این مقاله اشکالات ترجمه‌ای مترجم را برشمرده است.

۷- ذهن مسلمانان در آزمون: وحی الهی آیات عقل‌گرایی سکولار؛ عبدالسلام یاسین، ترجمه از عربی به انگلیسی محتر هالند، عدالت و معنویت، ۲۰۰۳، ۹۶ ص. ۱۶

بیشتر فصول این اثر، سؤالاتی است از وحی و ایمان درباره خلوص تقوی و تقوای عابد. مؤلف در این کتاب به بررسی فراز و فرودهای فرهنگی مسلمانان و جهان غرب می‌پردازد. او معتقد است که نقد فرهنگی نباید ارزش‌ها را نادیده بگیرد. جهان غرب با همه افت‌های اجتماعی خود، ارزش‌هایی نیز دارد که حاکمان مسلمان باید آنها را در نظر داشته باشند. وی همچنین به کلیسا و رفتار ظالمانه غرب می‌تازد.

جهان معاصر مسلمانان

۸- ایدئولوژی و انقلاب در جنوب شرقی آسیا؛ کلایو کریستی، کرزن، ۲۰۰۱، ۲۳۸ ص. ۱۷

این کتاب درباره توسعه ایدئولوژی‌های مختلف در ایالت‌های جنوب شرقی آسیا از ۱۹۰۰ تا ۱۹۸۰ بحث می‌کند. محور اصلی بحث درباره تأثیر اسلام بر سیاست اندونزی، مالزی، فیلیپین، تایلند است. بخش جالب کتاب درباره شکل‌گیری ایدئولوژی اسلامی با ترکیب مارکسیسم و لنینیسم در نهضت‌های ضد استعماری جنوب شرق آسیا از ۱۹۰۰ تا ۱۹۴۲ است.

۹- اسلام در عصر دیجیتال: جهاد اکبر، فتوای آنلاین و محیط‌های مجازی: گری بانت انتشارات پلوتو، ۲۰۰۳، ۲۳۸ ص. ۱۸

این کتاب از سه جهت ارزشمند است: اول، بیان این که فعالیت سیاسی و تصمیم‌گیری محیط‌های غالب در سبب اسلامی؛ دوم، تغییر سبب مقدس پس از ۱۱ سپتامبر؛ سوم، عمق بخشیدن به وب اسلامی و دنبال کردن چهره انسانی از متون. کتاب بر پذیرش نامه‌های اینترنتی

اسلامی در دو عرصه جهاد و فتوا تأکید دارد.

۱۰- اسلام و دموکراسی: فقدان گفتگو در الجزایر؛ فردریک ولپی، نشر پلوتو، ۲۰۰۳، ۱۶۸ ص. ۱۹

مؤلف بر آن است که ادراکی دور از حساسیت‌های جنگجویانه نظامی و خرابی کشور نشان دهد. وی مسئولیت نابودی دموکراسی را بر دوش قدرت نظامی غرب نمی‌اندازد، بلکه ترس وی از استنتاج‌های اسلامی است. در این خصوص به جرائم سازماندهی شده برای مقاصد نظامی نمی‌نگرد، بلکه به آن دسته از جرائم در جامعه توجه دارد که با عدالت و دموکراسی ارتباط مستقیم دارد.

۱۱- قبل و بعد، سیاست خارجی آمریکا و جنگ بر سر تروریسم؛ فیلیس بیوتیس، مقدمه از چامسکی، آریس، ۲۰۰۳، ۲۶۴ ص. ۲۰

کتاب نقدی است به دیدگاه‌های سیاسی ایالت متحده و نقد دیدگاه تروریستی بوش بعد از یازدهم سپتامبر. به گفته مؤلف تروریست‌ها به آمریکا حمله کردند و جهان و آمریکاییان متحیر شدند، اما آمریکائیان متوجه شدند که دیدگاه جهان نسبت به اعمال آنان چیست.

اسلام در جنوب آسیا

۱۲- شرح تاریخ سند؛ سهیل ظاهر لاری، بنیاد میراث پاکستان، ۲۰۰۲، ۳۸۵ ص. ۲۱

کتاب درباره تاریخ سه هزار ساله سند است که شامل ۲۴ نقشه از دوره‌های هاراپا تسلط مانویان و ساسانیان تا دوره یونانیان، سلطه انگلیس و سرانجام آزادی سند است.

۱۳- در موضوع مسلمان شدن هندیان؛ ترجمه و تدوین محمد واسم، دهلی نو، انتشارات دانشگاه آکسفورد، ۲۰۰۳، ۳۵۵ ص. ۲۲

این کتاب ترجمه متن مطالعات شرق‌شناسان فرانسوی در موضوع مسلمانان هند است. نویسنده مسلمان شدن هندیان، نقش صوفیان و سیر تاریخی فرق مسلمانان هند را بررسی می‌کند.

اسلام در غرب

۱۴- سؤالات گریزناپذیر: متنی در زندگی نامه خود نوشت. علیچا عزت بگوویچ، ترجمه صبا رئیس‌الدین و یاسمینا عزت بگوویچ، بنیاد اسلامی (انگلستان)، ۲۰۰۳، ۵۵۰ ص. ۲۳

این کتاب زندگی نامه خود نوشت عزت بگوویچ است که در آن اندیشه‌های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی نویسنده مطرح و مسائل بوسنی و چشم‌اندازها و کوره‌راه‌های استقلال بوسنی مطرح شده است.

۱۵- اسلام و مدرنیته: مسلمانان در اروپا و آمریکا؛ افتخار مالک، لندن، نشر پلوتو، ۲۰۰۴، ۲۳۹ ص. ۲۴

معرفی کوتاه

- ۲۰- اطلس تاریخی اسلام، ویرایش هوگ کندی، بریل، ۲۰۰۲، ص ۸۶.^{۳۰}
- ۲۱- دایرة المعارف آزادی دینی، ویرایش کاترین کوکسن، راتلیج، ۲۰۰۳، ص ۵۵۵.^{۳۱}
- ۲۲- صادق هدایت: زندگی و داستان نویسنده‌ای ایرانی؛ هما کاتوزیان، ۳۰۶ ص.^{۳۲}
- ۲۳- تاریخ پیامبران اسلام: برگرفته از قرآن، حدیث و شروح؛ سوزانا حنیف، شیکاگو، نشر قاضی، ۲۰۰۲-۲۰۰۳؛ جلد اول ۵۲۵ صص، جلد دوم ۵۳۶ ص.^{۳۳}

پی‌نوشت‌ها:

- 1- Manazir Ahsan.
- 2- Leicester.
- 3- Content, context and text : A New Emerging Islamic feminism.
- 4- *Marital Discord: Recapturing the Full Islamic spirit of Humman Dignity*, by Abdulhamid A. Abusulayman, pp26. Hendon and Richmond: The International Institute of islamic Thought, 2003.
- 5- "*Believing Women*" In Islam: unreading patriarchal interpretations of *The Quran*. by Asma Barlas, pp245 Austin: university of texas press, 2002.
- 6- *Rethinking Muslim Women and the veil: challenging Historical and modern stereotypes*, by katherine Bullock. pp275, Hendon and Richmond: the International Institute of Islamic thought, 2002.
- 7- *Daughters of Abraham: feminist thought in Judaism christianity, and Islam*. Edited by Yvonne Yazbeck Haddad and Johnl Esposito. pp162. university press of Florida, 2001.
- 8- *The Idia of women under fundamentalist Islam*. by lamia Rustum shehadeh. pp322. university of florida, 2003.
- 9- soumaya pernilla ouis

انتشارات پلوتو در سری مطالعات انتقادی در موضوع اسلامی کتاب‌هایی به چاپ رسانده است. این کتاب یکی از این تک نگاری‌هاست که توسط عزیزی کرم و ضیاءالدین سردار ویراستاری شده است. انتشارات پلوتو در این کتاب‌ها می‌کوشد تعامل اسلام - غرب و مدرنیته را نشان دهد.

۱۶- اسلام در محاصره: حیات مخاطره‌آمیز و رای حرمت جهان. اکبر احمد، نشر پلیتی، کیمبریج ۲۰۰۳، ۲۱۳ ص.^{۲۵}

اکبر احمد در این کتاب توضیح می‌دهد که راه‌های خطای دنیای مسلمانان چیست؟ چرا به راه خطا می‌روند؟ و چگونه باید همگام با جهان به راه درست بروند؟ نگاه اکبر احمد نه سیاسی است نه دینی، وی با دید انسان‌شناسی یا جامعه‌شناسی به مسئله نگاه می‌کند. یکی از دلایلی که او در شناخت نادرست مسلمانان از جهان امروز مطرح می‌کند، فقدان شناخت از مسلمانی، تصور نادرست از اسلام و کاربرد گزینشی قرآن و نشناختن تساهل مذهبی است. وی در این کتاب تحلیل‌های خوبی از رویدادهای پس از واقعه یازده سپتامبر ارائه می‌دهد.

شرق‌شناسی

- ۱۷- شرق‌شناسی: راهنما؛ مک‌فای. دانشگاه ادینبورو، ۲۰۰۰، ص ۳۲۰.^{۲۶}
- مک‌فای گزیده‌ای از کلید واژه‌هایی در موضوعاتی مانند اسلام، امپریالیسم، اندیشه غربی، ادبیات، اسطوره، ایدئولوژی، جامعه‌شناسی و... در مبحث شرق‌شناسی ارائه کرده است. در این کتاب سعی شده متن مباحثات علمی شرق‌شناسان از جنبه‌های مثبت و منفی درج گردد.
- ۱۸- آینه‌های عربی و غیب‌گویی‌های غربی: رهیافت‌های ادبیاتی سده نوزدهم در تاریخ اسلامی عرب: ^{۲۷} محمد الدائمی، نیویورک، پترلانگ، ۲۰۰۲، ۲۳۵ ص.
- این کتاب تحلیلی است از اسلام که در برهه پیروزی غرب، مشکلی تاریخی به شمار رفته است. نویسنده در این کتاب میراث شرق‌شناسی غربی را مورد مطالعه قرار می‌دهد و برهه‌های تاریخی را از جنگ‌های صلیبی، نقش کلیسا و... بررسی می‌کند.
- ۱۹- اعراب: اسلام در تصور اروپاییان دوره میانه؛ جان تولان، دانشگاه کلمبیا، ۲۰۰۲، ۳۷۲ ص.^{۲۸}
- جان تولان ^{۲۹} در ادامه پژوهش‌های ادوارد سعید و دانیل نورمن مبحث اعراب (Saracens) در سده‌های ششم تا سیزدهم میلادی را پی می‌گیرد. کتاب در صدد تشریح ریشه‌های رفتار غربی معاصر در سده‌های میانه و رویارویی آن با اسلام و اعراب است.

- 21- *An Illustrated History of sindh*, by suhail zahear lari, Pakestan Heritage foundation, 2002, pp 385.
- 22- *on Become an Indian muslim*. translated and edited by Mohammad waseem, New Delhi, oxford university press, 2003, pp 355.
- 23- *Inescapable Question s: Autobiographical Notes*. by Alija Izetbegovic, translated by saba Rissalludian and Jasmina Izétbegovic. liecester uk: Islamic foundation 2003, pp 550.
- 24- *Islam and modernity: Muslims in Europe and the united stated*. by ftikhar H. Malik, London. Pluto Press 2004, pp 239.
- 25- *Islam under siege Living Dangerously In a part - Honor world*. Akbar s.Ahmad, Polity press. cambridge. 2003, pp213.
- 26- *Orientalism: A Reader*. by A. I. Macfie, Edinburgh university press. 2000, pp320.
- 27- *Arabian Mirrors and western soothsayers: Nineteenth century Literary Approaches to Arab-Islamic History*. By muhammad A. AlDa'mi. New York. Peterlang, 2002 pp235.
- 28- *saracens: Islam in the medieval European Imagination*. by: John v.tolan. Columbia university Press. 2002. pp372.
- 29- *An Historical Atlas of Islam*, Edited by Huqh kennedy, Brill, 2002, pp 86.
- 30- *Encyclopedia of Religions freedom*, Edited by Catharine Cookson. Routledge, 2003, pp555.
- 31- *sadiq Hedayat: The life and legend of an Iranian writers*, by Homakatuzian. pp306. Tauris. 2002.
- 32- *A History of the Prophets of Islam, Derived from Quran, AHadith and commentakries*, by suzanna Haneef. chicago, kazi publication, 2002-2003. vol.I pp525- vol II. pp. 536.
- 10- *Progressive Muslims: on Justic, Gender and Pluralism*, Edited by omid safi, oxford : one world publications:2003 pp351.
- 11- *Revelation, Intellectual intuition and reason in the philosophy of Mulla sadra: An Analysis of Al-Hikmah AL-A'rshiyah*; by Zailan moris, London, Routledge curzon, 2003. pp229.
- 12- *Islam and Ecology: A Bestowed Trust*; Edited by Richard C. foltz, frederich m. Denny and Azizan Baharuddin. Harvard center for the study of world Religions. Harvard university press, 2003, pp584.
- 13- *Sacred space and Holy war: The Politics, Culture and History of shiite Islam*; by Juan cole. London, tauris, 2002. pp254.
- 14- *law and Power in Islamic world*, by sami zubaida, london, tauris, 2003, pp248.
- 15- *kernal of the kernal: concerning the way and spiritual journal of the people of the*; Muhmmad Husayn tabatabai, translated by Mohummad H. faghfooriy Albany: state University of New York Press, 2003, pp 149.
- 16- *The Muslim mind on trials Divine Revelation Verses secular Rationalism*, by Abdessalam yassin, translated from Arabic by Muhtar Holland, lowa city: Justice and spirituality publishing, 2003, pp96.
- 17- *Ideology and Revolution in southeast Asia*, by clive J. christie. pp238. curzon, 2001.
- 18- *Islam in the Digital age: Ejiad, on line Fatwas and cyber Islamic environments*. by Gary R. Bunt, London, pluto press, 2003, pp 237.
- 19- *Islam and Democracy: The failure of Dialogue in Algeria*, by Frederic Volpi. london: Plutopress, 2003, pp163.
- 20- *Before and After: us Foreign policy and the war on Terrorism*, by phyllis Bewnis. Foreword by Noamchomsky. Glouster Shire, Arris, 2003. pp246.